СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 188. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 14-го серпня 1947. No. 188. JERSEY CITY, and NEW YORK, Thursday, August 14, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРОВІРКА ЛЬОЯЛЬНОСТИ ПОЧНЕТЬСЯ ВІД ПОНЕДІЛКА

Вашингтон, 12 серпня. — Згідно з бажанням президента й ухвалою конгресу, провірка льояльности 1,900,000 федеральних урядовців у всіх департаментах почнеться найблийжчого понеділка. На цю працю конгрес ухвалив $11,000,000, хоч президент домагався $25,000,000. Провірку переводить Сивил Сервис Комишен. Кожен урядовець і службовик буде мусів дати свої відтиски пальців і списати точні інформації зі свого життя. На це призначено окремі друки. Увесь цей матеріял буде переданий Федеральному Бюрові Інвестигацій для провірки. — Проти оцеї провірки внесла протест Міжнародня Федерація Юній Прилюдних Службовців, яка має свій осідок в Лондоні.

Загадочне слідство в Ню Йорку.

Брати Йосиф і Стюарт Алсопи, вашинґтонські синдиковані кореспонденти, звідомляють, що в Ню Йорку переводить Федеральне Бюро Інвестигацій якесь загадочне слідство перед лавою присяжних суддів, одначе воно остає під „залізною заслоною". Слідство стоїть у звязку з ревеляціями Ігора Ґузенка про советську систему шпигунства. Канадська поліція, провіривши звідомлення Ґузенка, повідомила Вашинґтон, що шпигунство в справі атомової бомби має своє розгалуження і в Злучених Державах. Алсопи кажуть, що зовсім є можливим, що слідство в Ню Йорку витягне на денне світло подібну аферу в Злучених Державах, як Ґузенко виявив у Канаді. Стало звісним, що Комісія Атомової Енергії усунула зо служби кількох урядовців за їхню ідеологію, прихильну політиці Советів. Ці вісті занепокоюють людей, познайомлених зо справою. Вони побоюються, що вона може викликати гістерію серед населення в часі, коли відносини між Злученими Державами й Советами так уже напружені.

КРИМІНАЛЬНЕ ПОСТУПОВАННЯ ЗА ПІДВИЩКУ ЦІН.

Вашинґтон. — Там Кларк, генеральний прокуратор Злучених Держав, почав акцію, яка має на меті недопустити до дальшої звишки цін у продажу харчів, одягу і чиншів і видав осторогу, що уряд буде потягати перед суд таких, яких приловить на змові для підвищування цін. Комісія Конгресу Індустріяльних Організації (КІО) внесла апель до президента, щоб скликати конференцію підприємців, фармерів і юній для складення програми добровільної знижки цін.

СКИТАЛЬНИКИ ПРИЇЗДЯТЬ ДО САН ФРАНСИСКА.

Сан Франсиско. — Тутешнє місто стало „новим портом надії" для великого числа европейських скитальників, які опинилися в Шанґгаю, в Азії. На підставі звідомлення урядовців Служби для Нових Американців виявляється, що сюди мають приїхати 5,000 нових імігрантів, які втекли з Европи до Азії, а тепер дістають дозвіл переселитися в інші країни. Це мають бути люди „з високою совістю". Після прибуття до Сан Франсиска вони розїдуться в інші міста.

СУСПІЛЬНА НЕБЕЗПЕКА ВІД СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Ню Йорк. — Суспільне забезпечення, доведене до крайних розмірів, стає теж і суспільною небезпекою подібно, як це сталося в Німеччині, оце погляд д-ра Волтера Солцбака, висловлений у рефераті для Краєвої Ради Промислової Конференції. Його аргументи такі: Потребу суспільного забезпечення поширяють самі урядовці цеї установи, бо вони хочуть утримувати свій вплив на людей. Вони так привикли до велетенських грошевих сум, видаваних бюрами Суспільного Забезпечення, що втратили почуття дійсности. Люди з часом тратять охоту шукати за звичайним способом утримання і здаються на ласку долі. Така психіка виявилася в Німеччині і з того прийшла абсолютна влада.

ТИЖДЕНЬ ПЛАТНІ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ НОВОГО РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ.

Ню Йорк. — Юнія робітників у товарових магазинах, приналежна до Конгресу Індустріяльних Організацій ухвалила 5,574 голосами проти 2,697, щоб наложити на членів „добровільний" податок у висоті однотижневої платні для створення півмільйонового страйкового фонду колиб так прийшло до поборювання „руйнуючого впливу закону Тефта-Гартлія". Податок будуть платити 13,000 членів. Деякі вже наперед склали такий податок у загальній сумі $125,000.

СИЛА КРАЄВОЇ ҐВАРДІЇ.

Вашинґтон. — Краєва Ґвардія, яка почала свою організацію перед 14 місяцями, щоб бути готовою для оборони краю, досягнула 15% загального сподіваного числа. Вона має виносити 682,000 до року 1951. Цього року Краєва Ґвардія має вже 102,000 людей.

Кварантанна европейців проти віспи в Америці

Вашингтон, 12. серпня. — Служба Прилюдного Здоровля Злучених Держав оприлюднює, що свіжо прибуваючі европейські імігранти до американських портів будуть мати обовязок довести, що вони зімунізовані проти віспи. Коли вони не викажуться належним щепленням, тоді їх відокремлять на час, не більший як 14 днів, щоб переконатися, чи їм не грозить недуга віспи. Це зарядження видано тому, що в кількох европейських країнах появилася пошесть віспи, головно внаслідок повітряних подорожей. Крім цього федеральний уряд видав наказ перевозовим підприємствам, щоб вони провірювали подорожних, що їдуть з Европи, чи вони були щеплені проти віспи.

МІЛІТАРИЗМ У СОВЕТСЬКИХ ШКОЛАХ.

Ню Йорк. — Професор універсинтету Колюмбія в Ню Йорку, д-р Джордж С Кавнтс, виявив на підставі студій російських шкільних підручників і інших вістей, що в советських школах переводять мілітарний вишкіл, починаючи з четвертого ступня науки. У шкільних підручниках багато пишеться про советських вояків і про мілітарну силу Советів, а крім цього введено свого роду теократію. Між людьми, яким віддають божеську почесть покладено на перше місце Сталіна, а з ним ще Маркса, Енгельса й Леніна. Коли зпочатку советського перевороту слова „батьківщина", „патріотизм" і ін. подібні вважалися контрреволюційними, то тепер їх введено в шкільних підручниках для плекання згаданих понять.

ПРИСЛАЛИ ПРЕДСТАВНИКА ОПОЗИЦІЇ З ПОЛЬЩІ

Ню Йорк, 12. серпня. — Провідник Польської Селянської Партії Владислав Кернік приїхав до Америки з жаданням, щоб Америка дальше постачала фінансову допомогу для Польщі. Він твердить, що Польща зовсім не є під владою Росії і що селянська опозиція в варшавському Соймі має свободу критикувати польський уряд.

ЗА ПОШИРЕННЯ АҐЕНД НА МІЖАМЕРИКАНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Ріо де Жанейро, Бразилія, 12. серпня. — Між делегатами, які вже прибули на Міжамериканську Конференцію появляються голоси, щоб під час конференції обговорити теж і свого роду „Плян Маршала" для країн південної Америки. Головним речником такого предявлення є делегат Еквадору.

Заходи для полагодження індонезько-голяндського конфлікту

РАДА БЕЗПЕКИ ВИСЛУХАЄ ІНДОНЕЗЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА.

Лейк Соксес, Н. Й., 12. серпня. Три найбільші колоніяльні держави, Велика Британія, Франція і Голандія програли сьогодні в Раді Безпеки намагання не допустити до голосу індонезького представника. Рада Безпеки ухвалила більшістю 8 голосів проти трьох вислухати представника Індонезької республики — хоча вона не є членом ОД — в справі голадсько-індонезького конфлікту.

Гага, Голандія, 12. серпня. Голяндський уряд видав сьогодні офіціяльний заклик, в якому пропонує скликати негайну конференцію представників всіх індонезьких провінцій і етнічних меншин, з метою створити Злучені Держави Індонезії. Індонезькому республиканському урядові пропонується взяти в цій конференції участь. При цьому голандський уряд заявляє, що він волів би полагодити цю справу незалежно і без посередництва (міжнародного), натомість „при піддержці Америки".

Батавія, 12. серпня. (Ройтер) — Індонезький уряд повідомив уряд Злучених Держав, що він, приймаючи американську пропозицію посередництва в індонезько-голандському конфлікті, не бажав би відкинути пропозицію Австралії в Раді Безпеки про висилку до Індонезії міжнародної комісії.

ПОГОЛОСКИ, ЩО АМЕРИКА ЗБІЛЬШИТЬ ЦІНУ НА ЗОЛОТО, ЩОБ ДОПОМОГТИ ЕВРОПЕЙСЬКИМ КРАЇНАМ В КРІЗІ.

Лондон, 12. серпня. Тут продовжують вперто кружляти поголоски, що Америка задумує збільшити ціну на золото з 30 на 50 долярів за унцію, щоб в той спосіб допомогти европейським країнам перемогти господарську крізу. Діло в тому, що поодинокі европейські країни мають більші запаси золота і підвишка ціни на нього принесла б їм дальші долярові резерви, які допомогли б „полатати діри" в їхньому господарстві бодай до часу, як почне діяти План Маршала.

20,000 ЖІНОК ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ ВИЇДЕ НА ПРАЦЮ ДО АНГЛІЇ.

Канада прийме дальших 10,000 скитальників.

Гайдельберг, Німеччина, 12. серпня. (ЮП) — Підготовча Комісія Міжнародної Організації для Скитальників (ІРО) повідомила сьогодні, що Велика Британія підписала договір, на підставі якого зобовязується прийняти до себе на працю 20,000 жінок з таборів скитальників в американській окупаційній зоні. Жінки у віці від 18 до 50 років будуть затруднені в британській текстильній індустрії, в сільському господарсдві, пральнях і госпиталях.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 12. серпня. (ЮП) — ІРО сьогодні повідомило, що дальших 10,000 скитальників з американської зони будуть вислані до Канади на працю в лісовій та текстильній промисловості.

КІЛЬКІСТЬ СКИТАЛЬНИКІВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ.

Франкфурт над Майном, 12. серпня. (ЮП) — Американське Европейське Командування сьогодні подало такі статистичні дані про кількість скитальників у своїй зоні в Німеччині. Зі закінченням війни в цій зоні було кругло 3,000,000 скитальників. З того репатріовано 2,508,863 осіб, переселено в інші країни 39,650 і з днем 15. липня було там ще 513,898 скитальників різних національностей, головно зі східно-европейських країн, опанованих Советами.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ ТРЬОХ „ВОРОГІВ НАРОДУ" В ЮГОСЛАВІЇ.

Білгород, Югославія, 12. серпня. Сьогодні закінчився в Словенії суд над 15. інтелектуалами, обвинуваченими в „зраді", „змові", „звязкові зі західними державами"; підготовці політичного перевороту і т. п. Трьох засуджено на кару смерти, а інших на тюрму від одного до двадцять років.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР МІЖ ЮГОСЛАВІЄЮ І ЗАХІДНИМИ ЗОНАМИ НІМЕЧЧИНИ.

Білгород, 12. серпня. Не зважаючи на виступи Югославії проти збільшування німецького промислового потенціялу, американсько-британська торговельна делеґація заключила тут сьогодні з югославським урядом торговельний договір між Югославією і західними зонами Німеччини, з ініціявити Югославії. Договір підписано на чотири роки і він охоплюватиме товарообмін вартости 100,000,000 долярів. Югославія діставатиме німецькі промислові вироби і доставлятиме насамперед сільсько-господарські продукти.

СВІТОВИЙ ЗІЗД ПЛАСТУНІВ (СКАВТІВ) У ФРАНЦІЇ.

Тільки представники чеської молоді вихопились зза залізної заслони.

Муасон, Франція, 12. серпня. (АП) — Тут відбувається світовий зізд пластунів (скавтів), в якому зі східньої Европи беруть участь тільки представники чеської молоді. В кореспонденції згадується, що чеські пластуни привезли зі собою листівки та брошури, в яких закликається молодь зах. країн виявити зрозуміння зі слов'янською молодю, але після сердечного привіту, який зготовили чеським пластунам їхні товариші зі західних країн, чехи воліли своїх відозв не роздавати, залишаючи їх таки в своїх наметах.

МОЖЛИВІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АКЦІЇ НА БАЛКАНАХ

РІШУЧА ПОСТАВА АМЕРИКИ В РАДІ БЕЗПЕКИ.

Джансон твердить, що часи угодовства зі Советами вже минулися.

Лейк Соксес, Н. Й., 12 серпня. — На сьогоднішньому порядку нарад Ради Безпеки О. Д. була знову справа Греції та подій на її кордонах. Під час нарад американський представник Гершел В. Джансон видвигнув цілий ряд закидів і домагань, натякаючи, що на випадок, якщоб Советський Союз і дальше пробував надуживати свого великодержавного права „вета" в цій справі, Злучені Держави Америки та інші країни можуть вжити свої збройні сили для „охорони Греції" перед напастями сусідів. Заявляючи, що Греція опинилася у „великій небезпеці" та що часи угодовства зі Советським Союзом вже минули, Джансон вніс резолюцію, в якій домагається від Альбанії, Болгарії та Югославії „залишити всяку дальшу допомогу й піддержку для партизанів, які борються проти грецького уряду". Якщоб Советський Союз видвигнув своє вето проти цеї резолюції, як уже зробив проти багато лагіднішої попередньої в справі встановлення пів-перманентної комісії О.Д., яка наглядала б над дальшим розвитком подій на Балканах, тоді Злучені Держави — згідно зі заявою Джансона — видвигнуть цю справу на найблищій сесії Загального Зібрання О.Д. Тому, що Загальне Зібрання не має права рішати, тільки рекомендувати, Г. В. Джансон заявив виразно, що цим разом Америка не думає ані вдоволятися рекомендаціями, ані йти на будьякі уступки зі Советами і справи не залишить, аж доки вона не буде полагоджена. Джансон заявив: „Постійна неспроможність Ради Безпеки розпочати в цій справі відповідну акцію, не може — по думці уряду Злучених Держав — виключати індівідуальної, або колективної акції країн, які готові це зробити, як довго їх поступування буде відповідати загальним цілям і прінціпам Обєднаних Націй". Агенція Ройтер повідомляє з Лондону, що виступ Г. В. Джансона в Раді Безпеки був в порозумінні з Великою Британією.

ПАЛАТА ЛОРДІВ УХВАЛИЛА „ДИКТАТОРСЬКІ" ПОВНОВЛАСТІ БРИТАНСЬКОМУ УРЯДОВІ В СПРАВІ КРІЗИ.

Лондон, 12 серпня. — Палата Лордів в британському парляменті прийняла ухвалений вже Палатою Громад законопроєкт про „диктаторські" повновласті для британського уряду в справі боротьби з економічною крізою. Проте, рівночасно рішено відбувати засідання в цій справі кожних три тижні, як довго ці повновласті триватимуть, та пильнувати, щоби уряд їх не надуживав.

„КОНФЕРЕНЦІЯ ТРЬОХ" В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ ВІДБУДЕТЬСЯ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ В ЛОНДОНІ.

Лондон, 12 серпня. — Речник британського міністерства закордонних справ сьогодні повідомив, що заповіджена конференція Америки, Англії та Франції в справі збільшення продукційного рівня німецької індустрії відбудеться найблищого тижня в Лондоні. Американський амбасадор в Лондоні,, після розмови з британським міністром закордонних справ відлетів до Парижа, з метою нарадитися ще в цій справі з перебуваючим там підсекретаром стейту Клейтоном та французькими властями.

КОМУНІСТИ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 12 серпня. — Піддержувана Советами німецька комуністична преса й радіо в советській зоні вистріляли сьогодні вже всі свої найтажчі „калібри" проти американсько-британської політики щодо німецької індустрії в Рурщині. Закиди обертаються довкруги тверджень, що американський „монопольний капіталізм" хоче використати для себе німецькі ресурси та німецьку робочу силу.

СОВЕТИ ДОЗВОЛЯТЬ АВСТРІЇ МАТИ ЦИВІЛЬНУ АВІЯЦІЮ.

Відень, 12 серпня. — Советський представник в Контрольній Раді Союзників сьогодні виявив остаточну готовість советського уряду признати Австрії право на власну цивільну авіяцію, на яку вже давно погоджувалися західні союзники та проти якої рішучо виступали досі Совети. З несподіваної уступки Советів робиться заключення про можливість таємного розвитку австро-советських стосунків.

ПРИЗНАЛИ ВИНУ НІМЕЦЬКИХ КАТІВ З БУХЕНВАЛЬДУ.

Дахау, Німеччина, 12 серпня. — Американський військовий трибунал потвердив сьогодні вину 31 німецьких катів з концентраційного табору в Бухенвальді, в якому після знущань убито біля 200,000 осіб. Вирок буде проголошений завтра.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає
За кожну зміну адреса платиться 10 центів
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІЖАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В РІО

Вже попереднього тижня виїхала частина стейтської делегації на Міжамериканську Конференцію до Ріо де Жанейро в Бразилії, а цього тижня виїхав секретар стейту Джордж Маршал; з ним є ще предсідник сенатської комісії закордонних відносин Артур Г. Ванденберґ, делегат в О.Д. Ворен Р. Остин та інші. Судячи по її складі, треба ствердити, що це справді імпонуюча делегація не лише кількістю, але й якістю. Вісті з південно-американських республик доносять, що й вони висилають найповажніших людей на 15 серпня до Ріо. Коли взяти під увагу, що секретар Маршал задумує брати участь у конференції ввесь час її нарад, треба прийти до висновку, що ця конференція може мати рішальне міжнародне значення.

Хоч у післявоєннім часі нагромадилося багато важних справ, головно економічних, які надавались би до обговорення на конференції, то на денний порядок поставлено лише одну, а це оборону Західної Півкулі. Коли йде про оборону Півкулі, то це само вже вказує, що тут іде про оборону перед спільним ворогом, а не про оборону перед одною з американських республик. Не треба по імені згадувати, хто цим ворогом є. Хто знає методи боротьби спільного ворога, якого кожен має на думці, не важко зосередити увагу на методи оборони. Має це бути оборона на підставі взаємности і це додає важливости нарадам. Конференція має довести до спільного договору про взаємнооборону і це ще більше підносить її значення.

Засади для взаємооборони складено ще на Восьмій Пан-Американській Конференції, яка відбулася в столиці республики Перу, в місті Ліма, в 1938 року. Тоді то Деклярація з Ліми прийняла Доктрину Монро як засаду політики для цілої Півкулі. У Деклярації сказано, що на випадок загрози одній лише з 21 республик, має бути скликана конференція міністрів закордонних справ для придумання способів оборони. Досі відбулися три такі конференції, а це в Гавані в 1940 р., після вибуху війни в Европі; друга була в Панамі, в 1941, а третя в Мексику Місті в 1945, коли то складено Акт з Чапультепек. Цей Акт є саме спонукою до скликання конференції до Ріо, бо він передбачує постійні засоби для оборони.

Значення Міжамериканської Конференції в Ріо росте ще й тому, що на її закінчення має приїхати президент Злучених Держав, Гері С Труман. Були теж вісті, що президент Арґентини, Хуан Перон, має туди поїхати. Арґентина це до деякої міри конкурент Злучених Держав в загально-американській політиці. Коли додати до цього, що на місці конференції буде ще президент Бразилії, Евріко Дутра, то це була б справді зібрана разом Велика Трійця.

Такі зустрічі одного президента з другим, мусять бути заздалегідь дбайливо підготовані. Отже вже самий факт, що президент їде в гості до другого, вказує на добру волю з обох сторін. Коли ще така зустріча відбудеться на закінчення великої конференції, то запиття могоричу при нагоді повинно мати таке значення, яке до такої гостини звичайно привязується.

Підроблювання грошей і бондів

Повоєнні язви не обмежуються до обниження загальної моралі; вони виявляються ще й спеціялізацією в деяких ділянках, як це стверджує голова Тайної Служби, Джеймс Дж. Малоні у Вашингтоні. Тому, що завданням Тайної Служби („Сікрет Сервис") належить теж і слідити за підроблюванням грошей та державних цінних паперів, ця ділянка поліції звертає увагу на шкоди, які з такого підроблювання дізнає державний скарб. Одначе, коли підроблені цінності приловить поліція в приватних руках, то шкоду терплять теж і приватні одиниці.

Тайна Служба звертає увагу на посилені змагання до підроблювання американських грошей, американських чеків і бондів. Це получене з крадіжом і підроблюванням американського державного паперу, який служить на бланкети для паперових грошей, чеків та бондів чи інших цінних паперів. З таких причин Тайна Служба мусіла поширити свою працю тепер теж і на европейські країни.

Секретар скарбу Джан В. Снайдер, на підставі звіту зладженого Тайною Службою, оприлюднює, що в минулому скарбовому році, який скінчився з днем 30. червня 1947, підроблені гроші й цінні папери дійшли до вартости $526,000. З них $60,000 припадає на европейські країни. Для порівнання, як зросла ця язва подають, що в минулому скарбовому році вартість підроблених грошей досягнула суму $75,000. Уже в 1947 році арештовано 92 осіб за підроблювання а з них засуджено на кару 69. Це вказує, що Тайна Служба працює безупину.

Розміри праці Тайної Служби можна зрозуміти з таких цифр: У минулому році тайні агенти департаменту скарбу прослідили 28,000 підроблених скарбових чеків на загальну суму $2,000,000 і довели до 2,000 арештів та присудів. Вони вели слідство над 16,000 підроблених бондів, які, коли б дозріли до виплати, принесли б скарбові шкоди на $1,800,000. У звязку з таким обманом переведено 300 арештів і присудів.

Інтересне знати, що Тайна Служба приловила майже всю контрабанду, перевожену з закордону моряками або іншими подорожними, а також присилану поштою чи банковими переказами і обмежила до мінімума поширення підроблених паперів в Америці.

Голова Тайної Служби звертає увагу, що підроблювання урядових чеків і бондів не меншає, навпаки, зростає. Тому уряд взиває власників закуплених бондів, щоб вони перешукали свої сховки, чи припадково не пропали їх бонди. Коли тепер переведено закон про виплату ветеранських бондів, то небезпека надужить ще зросла. Тому банкові урядовці дістали доручення, щоб пильно приглядалися кожному бондові, заки виплатять за них готівку.

Окремо треба памятати на підроблювання срібних та никлевих грошей. З нагоди недавно арештованого винахідника в Трентоні, який пускав підроблені півдолярові монети, оприлюднено теж деякі способи, як фахівці підробляють гроші. Це не легка справа, бо при справжнім виробі металевих грошей у чеканарнях требаперейти 12 різних операцій. Насамперед треба знати, яка буває домішка різних металів до матеріялу, з якого виробляють гроші. Ця домішка є інша при десятаках („даймах"), а інша при „кводрах" та півдолярівках. Саме в такій домішці полягає тайна виробу державних грошей і тому федеральні агенти легко пізнають підроблені гроші з самого полиску монети. Никлеві й бронзові гроші мають теж свою питому домішку. А найважніше, що кожна металева монета має свій питомий голос, коли її кинути на мармур чи на інший камінь. Тому, що в урядових монетарнях при чеканенні металевих грошей уживають процесу „вибивання" при допомозі відповідної преси, ці металеві кружки дістають теж і відповідні карби, які причиняються до чистоти голосу при киданні монети на камінь. Підроблювані гроші не переходять таких ступнів, а обманці наливають звичайно розтоплений метал у відповідну форму й тому такі гроші не мають належного згуку.

Важче є відкрити підроблені гроші, бо вони, звичайно, бувають вироблені з готового грошевого паперу, вкраденого з державних магазинів. На такім папері фахові ошуканці відбивають фотографічні знимки правдивих банкнотів і тому навіть агентам Тайної Служби не легко пізнати фалшовані банкноти.

Для загального й особистого добра кожен, хто дістане підозрілий банкнот, повинен негайно донести поліції і допомогти їй найти виновників. Довіря до державних грошей і банкнотів є основою обміну грішми й тому воно важне в модерному світі.

Микола Чубатий.

Рік великих ювілеїв

Наступний 1948 рік буде великим ювілейним роком українського народу. На цей рік припадає багато ювілеїв справді епохальних подій в Україні, з яких згадати б тільки: 960-ліття хрещення України (988); 300 ліття повстання Богдана Хмельницького (1648); 100-ліття відродження Галицької України; 80-ліття заложення „Просвіти" — матері всіх українських товариств; 30-ліття проголошення самостійности Української Народної Республики; 30-ліття відбудови української державности в Галичині, що попередило проголошення соборности українських земель в наступному році; 10-ліття проголошення державної незалежности Карпатської України та багато інших подій.

В сьогоднішній статті зупинемося насамперед на двох головних подіях: революції Богдана Хмельницького 300 років тому та відродження Галицької України перед 100 рокамч.

Обі дати є епохального значення в житті української нації, тому українські культурні кола по всему світі готовляться зустріти їх ювилей в наступному році. Обновлене Наукове Товариство імени Шевченка приготовляє ряд наукових видань присвячених тим двом історичним подіям. Громадські організації підготовляють ювилейні обходи.

Перший ювилей, триста-ліття козацької революції під проводом Богдана Хмельницького проти Польщі, довів до обнови другої української держави. Її існування як самостійної політичної одиниці українського народу було недовге; мало що довше як існування української держави тридцять літ тому, одначе значення тої події великанське в цім напрямі, що створення нової української держави оживило державницькі амбіції української нації, перервало стан бездержавного життя, що вже тривав триста років та знову зробило українців державною нацією. Без тої події та без тих дальших подій трагічної української історії поміж Польщею та Москвою хто знає чи існував би нині український нарід, таким як він є.

В другій половині 18. століття заникли рештки державного характеру України на маленькій території під пануванням Москви і прийшло до повної русифікації України. На Західній Україні панування Польщі довело галицьких українців до самого дна національного упадку. Одначе благодатні впливи зі західної Европи будять українців зі сну, аж вкінці 1848 року приходить Весна Народів, між ними також весна українського національного життя, що за 70 років зросло аж до амбіцій державної нації (1918).

Пройти тільки за 70 літ такий великанський розвиток від життя темного неграмотного панцизняного селянина аж до державницького зриву Першого Листопада 1918, це незвичайно скорий розвиток на шляху відродження української нації. Коли ж вдумаємося в переміни, що зайшли в українських масах за дальших 30 літ від 1918 до 1947, то такий перегляд подій не може нас робити песимістами. Національна українська свідомість та державницькі аспірації стали вже власністю мільйонових мас а вперта героїчна боротьба нинішної Української Повстанської Армії з найсильнішою державою на континенті це дуже оптимістичний білянс нашого національного поступу за останних сто років.

Роки 48 були щасливі в житті українського народу. По безпримірно темних та безнадійних роках приходили в 48-мих роках несподівані зриви, що значили епохи в житті нації. Відомо, що роки 1646 та 1647 були в Україні роками безнадійности. По останнім козацькім нещасливім повстанню проти поляків минуло десять років твердої руки та самовільного панування шляхти в Україні. Здавалося б що й сама козаччина, здеморалізована реґістровими козаками, вже раз на все була неспосібна віддіграти поважну ролю в житті нації. Аж несподівано приходить 1648-й рік, повна переміна та триюмф за тріюмфом, про які передтим ніхто й мріяти не посмів — власна держава по обох боках Дніпра майже на половині тогочасної території українського народу. Український нарід відродився як мітичний фенікс з попелу та здобув осяги, про які мабуть і не мріяв перед 1648 р.

Так само на передодні 1848 року положення українського народу в Галичині було майже розпучливе. Воно було куди краще 10 літ раніше, коли виступив був Маркіян Шашкевич та робив надії, що вже за його часів зачнеться весна національного відродження українців. Здавалося, що вогник М. Шашкевича, який на коротко заблис над галицьким горизонтом, знову згас. Товариші Шашкевича, Головацький та Вагалевич, спроневірилися ідеї Маркіяна та пішли на службу до чужих, росіян та поляків. Подмух теплої весни його часів заморозили ще холодні роки на передодні 1848. Українська молодь майже в цілости повернула до польських підпільних організацій або ставала стопроцентово льояльними австріяками. Український нарід в Галичині так як немав ніякої надії на краще. Серед тої загально національної депресії несподівано приходить правдива весна галицьких українців: соціяльне визволення мас, національне пробудження та здеклярowання себе частиною великого українського народу, що жив під Росією. Здавалося, що національний труп вже ожив, та ще й як ожив! Він висуває рівночасно політичне домагання — справу національного оформлення, автономії. Він закладає свою пресу, кладе основи під українську науку. Одним словом, мертвець ожив та зачинає не тільки рухатися, але й сміятися та надіятися.

Ювилейний рік 1948 приходиться стрічати серед найтрагічнішого положення української нації. Чи рік 1948 не принесе нам як роки 1648 нових перемін в Україні? Чи наш теперішний рік 1947 не є тим, чим був рік на передодні Хмельниччини чи рік в навечеря Весни Народів 1848? Нині положення української нації видалося б безнадійним. Деколи видається, що всупереч надії треба таки надіятися. Земля наших батьків опинилася в руках найстрашнішого її ворога. Найкращий елемент народу або погинув, або томиться на засланню в руках безсердешного ворога, або розпорошений по чужині. Культурні, економічні та політичні установи нашого народу в руїні, а мимо того ми всі відчуваємо, що стоїмо на передодні якихось нових подій.

Світ ще не устабілізувався, навпаки, ми всі — та не тільки ми — а цілий світ відчуває немов близькість генеральної розправи з найстрашнішим ворогом України, та дожидає нової Хмельниччини, зверненої проти гнобителя української нації.

Положення української нації нині краще від тамтого з перед триста років головно в тому, що нині український нарід не сам. Він стоїть в однім таборі зі світом демократії й тому його боротьба має всі вигляди покінчився тим разом перемогою.

Ми стоїмо на передодні кількох ювилеїв української історії, чи не стоїмо ми може теж на передодні нових епохальних подій в житті української нації, що значитимуть нову добу української історії? Готовімся до ювилейної стрічі 1948 року, готовімся на нові грядучі події.

Часто в історії дається завважити немов якась періодичність подій. Деякі історичні дати є незвичайно плідні у великі події по всему світу. Вірмо, що таким роком стане теж наступний ювилейний рік української історії, бо передтим два 48-мі роки були для українців дуже щасливі.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПЕТРО ХОРОЛ

Права застережені.

НА ТЕРНОВИХ ДОРОГАХ СОВЄТСЬКИХ

3)

Одного серпневого вечора мене викликали до залізничого відділу ГПУ. Заходжу. В кімнаті два незнайомі. Старший запросив сісти, дав цигарку. Почав говорити, що я молодий, енергійний і міг би бути корисним совєтській владі, але живу у ворожому оточенні родини: батько, брати, сестри — петлюрівці. Він би хотів з мене зробити совєтську людину й обіцяв допомогти вступити до школи підготовки співробітників ГПУ. Тим часом мені запропонували розповісти про хатні розмови, де перебувають брати, сестра, хто у нас буває і в яких справах, просили перерахувати батькових та братових знайомих. Я розказував давно минуле, але вони мої помилки виправляли: видно вже були обізнані.

Провини перед совєтською владою я звалював на покійних, залишаючи живих. Мою розповідь було запротокольовано і я підписав. Після цього запропонували підписати раніше виготовлений папір. В ньому йшлося про незнайомого мені колишнього офіцера З. Я мав посвідчати, що возив його до міста й дорогою завозив на таємні збори і що на тих зборах були особи, яких я не знав. Підписати я відмовився. Намовлювання лишились безуспішними. Старший нервував.

Раптом схопився і з усього розмаху ударив стільцем по голові раз, вдруге...

Коли я розкрив очі, молодший схилився над мною з графином води. Обличчя, чуб, комір були мокрі від крови й води. Він обтирав мою голову, обличчя. У кутку лежав побитий стілець.

Знову запропонували підписати і знову відмовляюсь. Мене знову бють, підкладають пальці під двері. Нарешті в третій годині ночі підписую брехливий папір і мене звільняють, зтерши на мені плями крови (закривавленому на вулицю виходити невільно).

Взяли підписку, що нікому не скажу де і чого був.

Біль подавлених пальців підсилює біль голови.

За три тижні офіцера З, що я його пізнав пізніше, було заарештовано.

Знову мене викликають до залізничого ГПУ і знову вимагають підписати такий самий папір, мотивуючи тим, що перший загубився, а прокурор його вимагає. Підписати папір я відмовився. На питання не відповідав. Мене випустили, але місцевий старший уповноважений ГПУ попередив: „Це тобі даром не пройде".

За два тижні знову викликали до ГПУ. Після роблено — дружних розмов — той же уповноважений дав мені коверт і сказав: „Прочитай, пригадай і опиши всі подробиці справи". Взяв розписку, що нікому не скажу.

Вдома відкриваю. Друковане на машинці. Читаю: „Цілком таємно. В селі (назва села й району) на Полтавщині існує банда в кількости 13 осіб. Нею керує син контрреволюціонера, що живе в сусідньому селі. Ця банда має два скорострілі, рушниці, пістолі й гранати. Нижче навожу список цієї банди, пропоную вивчити її напрямок (політичний чи кріміналььний) та звязки її з іншими бандами та особами. Встановіть щоденне вистежування за кожним з указанних бандитів. Про наслідки інформуйте мене кожної пяти-денки. За керівником банди встановіть особливо пильну стежу. Начальник ГПУ України Балицький".

Далі йшов список 13 осіб, що з них я знав лише одного й то мало.

Голова пішла обертом. За що? Куди дітись? Тікати? Але куди? А що буде з батьками, нездатними до праці? Як лишу дівчину, що з нею мав їти до шлюбу? Чи кінчати самому, чи чекати поки заберуть?

На той час з батьками лишився я сам, найменший. Решта, щоб жити спокійно, розіхались у різні міста й не писали, щоб не викрити адрес.

Батькам рішив нічого не казати, а порадитись з добрим знайомим співробітником ГПУ.

Вислухавши моє оповідання, він сказав, що папір і список складений у місцевому ГПУ, щоб змусити мене стати таємним співробітником.

Того ж дня я повернув папери до ГПУ, заявивши, що в цій справі нічого не знаю.

САЛОН-ВАГОНІ.

За кілька днів знову викликали. Молодший уповноважений ГПУ замкнув мене у порожній товаровий вагон, причеплений до локомотиви, що не зупинявся на проміжних станціях. Двері відчинились на станції Ромодан і один озброєний повів мене межи вагонами, тягаровими потягами. Між ними стояв потяг з трьох великих особових вагонів. Підвів до середнього, постукав. У дверях зявилися дві атлетичного складу постаті в уніформах залізничників. Вони провели мене до середини вагону, запитали імя, прізвище. Після кількох дрібних питань посадили разом з собою снідати. Налили кілька склянок вина. Один з співробітників з круглим білявим обличчям, з білявою, назад закинутою зачіскою, запитав як я живу, як живе родина, де старший брат. Він називався начальником ГПУ України, Балицьким.

(Дальше буде).

Чехи про Українську Повстанську Армію

(Летунською поштою до „Свободи").

Братислава, Словаччина, 3. серпня. Пражський щоденник „Лідова Демокраци" в числах з 31. липня і 2. серпня надрукував довші інформації про УПА, її діяльність та пляни. Газета твердить, що відділи УПА, „які воювали в Польщі та Східній Словаччині намагаються за всяку ціну пробитися на захід до американської окупаційної зони Австрії". Таким чином — пише „Лідова Демокраци" — загони УПА дісталися на Мораву і до середних Чех. В дальшому газета подає загальні інформації про УПА, навязуючи її історію ще до Українських Січових Стрільців (УСС), які „на сході вели війну проти Росії, а на заході проти Польщі". Газета інформує, що „українці після першої світової війни і дальше були зорганізовані в тайних військових організаціях" і аж в 1940 році залишили конспірацію та почали відкриту боротьбу за Україну. Згадуючи кортко про події в Україні за час німецької окупації та про боротьбу українців проти німецьких загарбників з одного боку, а німецькі репресії проти українських націоналістів з другого, газета стверджує, що „після визволення Польщі і України советською армією, бандерівські відділи знову відновили свою діяльність". „Лідова Демокраци" довідується, що в Українській Повстанській Армії „згуртовані не тільки частини армій вільної України і Польщі", але що між ними є теж багато інших національностей, які під час другої світової війни боролися проти большевиків та які ще сьогодні виступають проти советського порядку в східній та південно-східній Европі. Газета твердить, що тепер в рядах УПА борються проти большевиків не тільки українці, але й поляки, німці, румуни, мадяри, словаки і навіть цигани. В боях в Західній Україні та південно-східній Польщі — пише „Лідова Демокраци" — советська і польська армії завдали УПА втрат та змусили її відступати в Карпатські ліси і на Словаччину. Чеська влада — пише газета — вислала проти УПА значні сили, але бортьба проти УПА є тяжка і небезпечна, бо українські вояки є „знаменито вишколені і добре здисципліновані".

Газета твердить, що „сьогодня бандерівці є скрізь і нігде". Словакам наказано зігнати з полонин і лісів овець та худобу і строго заборонено давати невідомим воякам харчі. Проте, українські вояки „поводяться з народом добре" і платять за харчі та інше таку ціну, яку жадає власник". Газета на закінчення стверджує, що дальших плянів УПА ніхто не знає, але деякі частини „здається, що хочуть дістатися на тероиторію під амириканським командуванням". Вкінці газета висловлює надію, що до зими чеській армії пощастить очистити територію Чехословаччини від українських повстанців.

Інші чеські часописі подали, що дня 2-го серпня стежі УПА були в місті Гавлікув Брод, отже у віддаленні яких 80 кілометрів від американської окупаційної зони Австрії.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ В СПРАВІ „ДОПОМОГИ УКРАЇНІ".

У „Свободі" з 6. серпня, ц. р. появився цікавий допис під з. „Допомога Україні", підписаний „союзовцем".

Автор видвигає такі речі, про які кожний свідомий українець обовязково повинен знати й ними інтересуватися.

Хочу підкреслити це, де говориться в дописі про минулу, сучасну й про майбутню допомогу Україні, особливо допомогу новій українській еміграції. При цьому „союзовець" виявляє свій критичний погляд на ратункову акцію словами: ...А проте ціла наша допомога Україні виказує серіозну безпляновість і тому теж її ефект є далеко менший ніж повинен бути".

На кого паде відповідальність за „безпляновість" „союзовець" не каже, однак читач з дальшого виносить таке вражіння, що відповідальність спадає на конгресовий комітет бо говориться в дописі: „Конґресовий Комітет мусить вияти більше ініціятиви та найти більше шляхів і засобів на оборону прав України на американському і міжнародному терені".

В дальшому, автор дописі навязує до вище сказаного ще таке: ...„це, що не має засобів чи людського апарату не є жодним виправданням".

Хтось може із „союзовцем" погоджуватись або ні, то це ще справи не зміняє, але кожний мусить признати, що порушені ним справи є як для України, українського народу рівнож і для нас українців в Америці великої ваги. І якщо серед нас справді є недостачі в ратунковій та визвольничій акції — то не „випрадування", але позитивна та послідовна праця і співпраця усіх є, бажана.

Йосиф Буката.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЦІ В АНГЛІЇ.

Між скитальниками, які в останньому часі прибувають на працю до Англії в кількості біля 4,000 осіб тижнево, є багато українців. На фотографіях бачимо дві українки, що приїхали недавно з Німеччини і працюють в британському центрі текстильної промисловости. На фотографії (з ліва) Катерина Вандрик і Магдалина Чозолій.

З життя української еміграції

(За „Українцем у Франції".)

У ФРАНЦІЇ.

Премійовані українки.

У музичних школах і консерваторіях Парижу студіють декілька українських дівчат і жінок. Всі вони вирізняються поміж француженками великою музикальністю та добрими голосами. Тому наприкінці шкільного року українки завжди дістають перші премії. Цього року перші премії дістали:

п. Люба Кобрин — сопран, п. Мирослава Ласовська — сопран, п. Ірина Жупаненко — фортепян, п. Джаміля Кербі — скрипка.

Із культурної хроніки.

„Українська Хорова Капеля" ім. св. Володимира Вел. в Парижі, наспівала на грамофонні пластинки з великим мистецьким успіхом, у паризькому Радіо, в середу, дня 2 липня ц. р., 20 українських народних й інвенційних пісень.

Виконано твори композиторів: Лисенка, Людкевича, Гайворонського, Кошиця, Леонтовича, Лятошинського, Верьовки і Ревуцького.

Як солісти виступили: сопран Ніна Штрелінгер, сопран Люба Кобрин, тенор Василь Тисяк, тенор Мирослав Старицький, тенор Сергій Гирич. При фортепіяні: С. Я. Сапрун (юніор).

Філія ОУРФ в Ле Като.

Дня 29 червня ц. р. по Службі Божій, яку відправив о. М. Гаврилюк, відбувся спільний обід українських робітників лє Като та околиць. По обіді відбулися Загальні збори філії ОУРФ в лє Като, на яких перевибрали нову Управу Філії в такому складі: Дук Михайло — голова, Годований Василь — заступник голови, Тарасюк Іван — секретар, Дук Іван — скарбник, Солярчук Дмитро — культурно-освітний референт, до Контрольної Комісії увійшли: Наконечний Семен, Михалюк Іван і Хирович Дмитро.

У БЕЛЬГІЇ.

(За „Вістями".)

Вітають братів.

Це було чудового травневого ранку, коли телефон протяжно задзвонив до мене: приїхали! Приїхали вони, рідні друзі, що по тевтонській каторзі, по нужді й голоді, по довгому періоді бездушних скрінінґів та ловів на людей, вперше знайшлися свобідно.

Ідемо зустрічати їх.

Перед нами — великий парк,, оточений кругом городами й розкішними садами, а з цього моря зелені видніє величавий замок „Залі Ермон" у Грівенье. І не йму я віри: щоб там де жили колись великі аристократи, де в час війни містився штаб Американської Армії, щоб там я міг зустріти земляка-брата. Та з чим доля не жартує...

Ось ми в приміщенні. Вдвох, з приятелем, оглядаємо кухню, харчі. Їжа поживна і не дорога. Переходимо до їдальні. Це дві великі, світлі кімнати, зеднані в одну простору залю. На стіні — Розпяття, а поруч... інструкції для вуглекопів, поради, завваги для безпеки під землею, тощо. Все це в українській та інших мовах. Йдемо до спалень. Здається, що вигідні й затишні (не даром панські!). Та замок „Залі Ермон" передбачений тільки на 350 осіб, наших скитальців, що доля їм судила, як багатьом із нас, вже тутешніх, стати шахтярами. Тут мешкатимуть самітні, а для одружених готують ще окремі приміщення.

І аж, нарешті, зустріч з братами! Вони лиш щойно вертаються із уряду, залагодивши там необхідні формальности. Вимовити тяжко. Та це ж дорогі брати-українці з усіх кінців нашої великої, багатої і так бідної землі... Ось Леонід із Полтави, Ромко із Стрия, Сергій із Рівного, Модест із Чернівець. Всі здорові, молоді, загартовані. Вітаємося щиро, по-козацькому.

Та радість з журбою в їхніх серцях обнялась. Журба — це їхні родини, це їхні дружини, діти, близькі родичі... Вони десь там, у таборах ДП — і в Німеччині.

Журба... Незрозуміла постава українських допомогових органів і Комітетів, які, навіть, не попрощали їх у далеку, невідому дорогу, в чорні підземелля бельгійських шахт, що є незнаними, небезпечними для нашого хлібороба, студента, інженера, вчителя...

Радість... Це вона — свобода! Без шпигунів, доносщиків, без тортур і глумів над всім, що є людським, без скрінінґів і ловів на людей, без всяких репатріяцій і без тих тривожних ночей, коли, може, не одному доводилось пробуджуватись під примусом зброї, чи оплакувати власне безсилля в запломбованому вагоні. Важкі часи...

Радість — дихати вільним повітрям свободолюбивої Бельгії, яка є знаною зі свого шляхотного поводження з чужинцями.

А питання зринають з уст братів запитаннями: коли прийдуть їхні рідні? де житимуть? коли дозволять посилати їм посилки? чи гарантована безпека їх дружин, дітей у Німеччині? О, як багато болючого, людського, зрозумілого нам у цих сердечних запитах!

Заспокоєні, щасливо розрадувані земляки щиро прощають нас. Просять їх не забувати. А дужі потиски їхніх рук залишаються теплим спогадом про цю незабутню, першу нашу зустріч з ними, нашими братами, тут, в нових обставинах.

А перед нами ще кінцева мета нашої візити — це інж. дир. Бонне, творець цього затишного кутка, наш сердечний приятель. Він дає нам останні вияснення і запевняє нас, що нашим братам зробиться все можливе, аби вони почувались на праці в Бельгії, як у своїй рідній Україні.

Дав би Бог!

Аронїс.

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

(За „У. Думкою".)

Нові Імігранти.

У звязку із приїздом на терен В. Британії поважної скількости українських переселенців із континенту, виринули звязані з цим питанням запевнення їм релігійної опіки та моральної допомоги із сторони існуючих вже на терені В. Британії чинників, справи виховання молоді, студій для акад. молоді і т. і.

У всіх цих справах Центральне Українське Бюро в Лондоні, зложило на днях дотичним британським властям меморандум із своїми в тих справах сугестіями.

Нарада делегатів переселенців в ЦУДБ.

В порозумінні з Бр. Властями ЦУДБ скликано народу представників українських переселенців, що переїхали сюди на працю для обговорення цілости справ, які виринули у звязку з їх приїздом до Британії, а у розвязці корисній для них є заінтересовані всі переселенці.

Наради почалися в неділю 29. червня ц. р. ранком. На нараду явилося 10 умандатованих представників, що репрезентували 10 таборів, в яких є більша або менша скількість українців. Між делегатами було 3 жінки.

Директор Бюра п. Панчук відкрив нараду вітаючи делегатів та вияснюючи ціль наради. Делегатам роздано совісно опрацьовану програму нарад.

Після привітального слова голови Союзу Українців у Вел. Британії складали звіти делегати. Як виходить із звітів, умовини життя наших переселенців тут на місці — вдоволяючі. Мешкають вони в повійськових таборах, в умовинах, що їм запевняють приличне життя. Їда добра, вистарчаюча й здорова. Приміщення відповідні. Поволі приїзші устроюються на працю, хто на фармах, хто в промислі в більшості як некваліфіковані робітники, що з огляду на місцеві відносини є зрозумілим.

На основі звітів можна устійнити такі недоліки в їхньому життю:

1. справи спровадження їхніх родин з континенту та справа не розлучуватись з родинами тут, коли вони устроюються на працю.

2. Недостача українців перекладчиків при командах таборів, які були б й рівночасно дорадниками в українських справах для таборових властей.

3. Із недостачею свойого перекладчика при командах, а ще важніше при комісіях посередництва праці, звязане явище певного рода фаваризування при приділах праці чи устроюванні на працю інших національностей зо шкодою нашою. Тут роля перекладчиків має свій вплив.

4. Справа постійної і правильної душпастирської опіки, яка все ще поважно недомагає, а яка для переселенців має першорядне значення.

Побіч цих найважніших справ порушено ще багато інших справ.

Після спільного обіду цього самого дня пополудні нарада продовжувалась. На нараді явились запрошені Бюром представники Міністерст. Праці. Всі справи, що були порушені делегатами, всі недомагання їхнього життя подано до відома паням делегаткам Уряду. Від Президії наради в деяких справах піддано сугестії відносно розвязки деяких проблем, а саме:

Представник СУБ підчерк-

(Докінчення на стор. 4-тій).

I. Мексин.

КОРОВА В ХМАРАХ

Старість приносить мало радощів. Бабусі Химі рік за роком тяжче було варити й пекти, прати на ріці, виганяти гуси й качки, кури й поросята із закрученими хвостиками. А вже зовсім не мала бабуся Хима сили ходити коло корови Багрої. Щодня мусіла чистити хлів, рано, вполудне та вечором доїти молоко та зі скіпця переливати його до глечиків, щоби що суботи віднести на торг масло, сир і сметану.

Бабуся Хима не мала помічників. Дочка працювала в місті в електрівні, а зять служив моряком на широкому морі. З бабусею на селі жили лише внуки, Ольга й Михасько. Обоє працювали вже, не треба їх було підганяти. Та яка може бути поміч слабих дрібних дітей?

І бабуся рішилася: І хоч мені буде жаль за Багрою, і хоч діти за нею плакати будуть, то таки мусимо розлучитися з нашою коровицею.

Хима встала перед сходом сонця, Багру гарненько вичистила, зі сльозами в очах подоїла її, дзвіночок лишила Ользі й Михасеві, щоб бавилися ним, тай повела бояжку корову на ярмарок.

Діти твердо спали, то й не бачили й не чули, як Багра мукаючи раз ураз покидала на все обійстя.

Скілько ж тут худібки було на ярмарку! Кози, коні, корови, бик із кільцем у носі, веприки, товсті наче барилочки, кучеряві овечки, що боязко туляться до себе. Тут телятко шукає матері й мукає, наче б плакало. Довгоноге лошатко в ході приссалося до мами й жадібно ссе своє снідання. Перестрашені поросята в діравому мішку квичать, наче б їх хто різав. Усюди рух, метушня, крик. Один продає, другий купує, а багато ходить без ціли, головно діти. Продавці напитків і ласощів перетискаються через юрбу та викрикають на весь майдан.

Бабуся Хима перетиснулася з Багрою станула на краю торговиці. Стоїть і жде, чи не найдеться гідний купець, що не був би скупий ні злісний, щоби Багрій не робив кривди. Бабусі пощастило, не ждала довго. Прийшов молодий робітник, міський чоловік, пильненько оглянув Багру, заглянув їй в зуби, поклепав її по боках і сказав: „Гарна, що правда, то правда. Коли не зацінете занадто багато, куплю її". Бабуся Хима зажадала шістьдесять, та згодилися за пядьдесятку. Бабуся переraхувала гроші та дріжучою рукою всунула Багрій в рот булку й кістку цукру, що його була забула в кишені. Новий власник відводив собі Багру. Бабуся стояла наче закаменіла. Багрої вже давно не було видно, а бабуся все ще не може відірвати очей, ні ноги не хочуть нести її.

Може довго ще так стояла би, коли б не була пригодилася маленька пригода. Перед бабусею нараз виринув продавець воздушних бальоників. „Купіть дітям бальоники! Не зменшуються, не тріскають. За двадцять центів дістанете один. Ті більші дорожчі".

Крикун заглушив бабусю. „Подивімося, яке то чудо! Відколи живу, я ще такого не бачила. То дайте мені один бальончик для внуків, але той найгарніший та найбільший, щоби летів високо під небо!"

— Візьміть відразу два. Як розділити один бальончик між кількоро дітей? Спущу пятака, хай втрачу!" і при цьому продавець стягнув шнурочок нижче та знову пустив, заманював бабусю.

— Хай буде! то дайте мені два! Знаю, що внуки привитають мене з плачем, то хай мають бодай втіху.

Продавець злегка стягнув два напружені шнурочки та привязав до них сильніший шнурок, довгий.

— Ось маєте, та вважайте, щоби вам не втікли, нині досить сильний вітер.

— Де ж би мені могло щось такого статися? Та ж я не дитина. Звину гроші в трубку, перевяжу шнурочком, вузличок сильніше перетягну, то так буде найбезпечніше". І бабуся веселіше вже пустилася в дорогу. То під ноги на дорогу гляне, то знову на бальоники тай підсміхається.

Та враз пригодилося бабусі нещастя, таке нещастя, що тяжко сказати. Простісенько напроти бабусі їхав на коні якийсь хлопчисько. Підганяв коня так скоро, що бабуся Хима, яка кудись задивилася саме, малощо не опинилася під конем. Хлопчисько скрикнув в останній хвилині: „Вправо! На бік! Геть із дороги!"

(Закінчення буде.)

З життя української еміграції

(Докінчення зі стор. 3-тої).

нув, що наше збірне життя маємо будувати тут самі, не надіючись на нічию поміч. Будувати його буде треба, бо буде багато справ, яких доконати можна буде лише спільними силами. Чи це будуть справи поодиноких людей, чи загально - національні, для їх завершення треба нам бути разом, зорганізованим в одній, загально - українській організації. А коли під теперішню пору такою організацією на терені В. Британії є СУБ, новоприбувші повинні побільшувати його членство. Це обовязок, про який треба памятати.

Нарада показала, що перед українцями тут Британії великі завдання. Кожний з нас повинен із цих завдань вивязатись якнайсолідніше і як найчесніше.

Цю вповні удачну і дуже на часі нараду закінчено відспіванням національного гимну.

Знайшлися українці в польському війську...

В Гай Аш Кемп перебуває 950 польських вояків, які не вписалися до ПКПР. Із тих 950 людей приблизно 200 людей зголосилося до праці. Із решти 750 чоловік приблизно 400 чоловік визначується до праці. Але велика кількість із цих визначених відмовляє працювати. В останньому приблизно 200 чоловік із цих визначених 400 відмовило працювати. Подаючи це „Дзеннік Польскі" — пише дальше, що приблизно 100 із цих не охочих до праці це фолькcдойчі або поляки, що зголосились вертатись до дому, але справу комплікує ще це, що між ними є ще „меншини".

„Такими меншинами є біля 50 литовців, а крім того є незнана скількість українців та білорусинів, яких почування національні не завжди виступають виразно".

Нотатка сама собою була б не варта згадки, коли б не обставини, при яких згадується про українців.

Відколи існувала польська армія на еміграції, ніхто не чув про те ніколи, що по стороні зліантів, в рядах цеї армії воюють також українці, хоч по нашим обрахункам, було їх там біля 10 тисяч. Аж коли треба себе ратувати перед закидом, що вояки відмовляють праці — найшли українців. Їх там хіба дуже небагато, Бо коли фолькcдойчів та поляків 100 литовців 50 чоловік, а всіх їх біля 200 таких що не хотять працювати, то на українців та білорусів залишається 50. Тай то не знати, хто вони такі, бо „їх національне почування не завжди виступає у виразний спосіб". Але вигідніше було також і українців в це вбрати, хоч може їх там 5, 10 чи 15 отже зникаюче число у відношенню до цілости.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В 184 ч. „Свободи" з дня 9. серпня на третій сторінці в продовженні статті Л. Ясінчука „Наша Живучість" має бути: Коли б на удержання одного найбільше потребуючого учня давати місячно по одному долярові, себто за десять місяців шкільного навчання 10 долярів, то вдержання шкіл було б вповні забезпечене.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно**, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 17 серпня в парохіяльній салі при 74 Геррис Ев. в годині 1:00 пополудні. Просимо всіх членів прибути на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення. — І. Кокольський, секр.

..СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350 відбудуться в неділю, 17 серпня в годині 2. пополудні в церковній галі Грінвич Евеню. Просимо всіх членів і членкинь місцевих і позамісцевих прийти точно на означений час, бо є важні справи до полагодження. — В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; І. Михайлишин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239 відбудуться в суботу, дня 16 серпня, точно в год. 8. вечером. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від години 6:30. Просимо вирівнати залеглі вкладки та відобрати свої чеки за дивіденду. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, а також молодіж, котра належить до цего відділу, що місячні збори відбудуться в неділю, 17 серпня, в год. 1. пополудні. Перед зборами відбудеться знимка - фотографія всіх членів і членкинь, також молодіжи цего відділу, тому уряд просить всіх прийти зараз по співанії Службі Божій до Української Централі, 180 Вілям ул., Нюарк, Н. Дж. — За уряд: С. Хринивський, предс.; Н. Хащевський, кас.; В. Салабун, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17 серпня, в год. 2. попол. в Укр. Гор. Клюбі, 13 Вашингтон вул. Буде вибір комітету до пікніку, тому проситься всіх членів прийти на ці збори. — І. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371 відбудуться в пятницю, 15 серпня в годині 8. вечером, в Січовій Галі. Проситься членів платити свої вкладки на зборах відділу. — О. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

..РАРІТАН, Н. ДЖ. — Бр. св. Михаїла, від. 332 повідомляє всіх членів і членіць, що місячні збори відбудуться в суботу, 16 серпня в Укр. Домі в год. 7:30 вечером. Проситься всіх членів прибути на збори, бо маємо важну справу до полагодження. — П. Причка, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомоляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17 серпня в гали парохіяльній, 803 Фронт вул., в 2. годині пополудні. Просимо членів прийти на означений час та вирівнати свої вкладки. Довгуючі члени не вирівнавши своїх вкладок, будуть суспендовані. — В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

..ВИЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 17 серпня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ті збори і заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 16 серпня, в год. 7:30 ввечір в гали Укр. Дем. Гор. Клюбу 31 — 14 30 Евня. Проситься всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членіць прибути на збори бо маємо багато справ до полагодження. Проситься членів і членіць если маєте кого зі своїх знакомих що ще не в членами У. Н. Союзу, проситься дати знаки урядникам, або впишіть самі, а ви отримаєте нагороду за свій труд. — За уряд: М. Ґалан, предс.; Гр. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 16 серпня, в 8. годині ввечір, в церковній гали св. Юрія, під ч. 28 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Линтей, секр.

НЮ ГЕЙВИН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх членів і членіць, що місячні збори відбудуться в неділю, 17 серпня у церковній салі зараз по Службі Божій. Просимо всіх членів прийти, бо є дуже важні справи до полагодження. — За уряд: П. Воляник, предс.; В. Колісняк, кас.; В. Гна, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів і членіць, що місячні збори відбудуться в пятницю, 15 серпня, в год. 7:30 вечером, в У. Н. Домі 191-193 Фліт вул. Просимо членів прийти на час. — П. Лахоцький, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372 відбудуться в суботу 16 серпня, в год. 8 ввечір в домі де звичайно. Просимо усіх членів прийти на час. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — І. Головка, пр.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 17 серпня, в годині 12 вполудне, в парохіяльній гали укр. прав. церкви св. Володимира, при Кортез вул. і Оклей Булевард. — І. Меґас, предс.; М. Батюк, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що місячні збори відбудуться у неділю, 17 серпня в год. 6 пополудни, в У. Н. Домі, 183 Фліт вул. — П. Мелень, предс.; О. Логин, кас.; І. Грабар, ск.

Cleveland, Ohio. — St. Mary's Lodge 112 will hold their monthly meeting Sunday, August 17, 1947 after 2nd and 3rd masses at Sts. Peter & Paul Church Hall, corner W. 7th & College Ave's. We urge all members who are in arrears in dues to please attend. — Mrs. E. Laluk, Pres.; Mrs. H. Procew, Treas.; Mrs. R Jacubic, Sec'y.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. Рож. Пресв. Богородиці, від. 259, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 17 серпня, в год. 2 пополудні під ч. 1901 Вест 51 вул. Проситься всіх членів і членкинь прибути на збори, бо є важні справи до полагодження, рівнож повідомляється тих членів, що довгують, щоби прибули на ці збори і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — За уряд: І. Фоца предс.; І. Івасюк, кас.; Й. Пелех, фін. секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 11. серпня 1947 року помер у 68 році життя

ОЛЕКСАНДЕР КУХАР,

довголітній член Тов. Українського Клюбу Поступового, від. 70 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Покійний походив з села Чернів, пов. Рогатин, Західня Україна. Полишив у смутку жінку Анну, дочок: Павлину, зам. Тарасюк; Марію, зам. Кареселі; Катерину, зам. двінський, і Олену, зам. Калін; синів: Николу, Семена і Петра, та девять внуків і одну правнуку.

Похорон відбудеться в четвер, 14. серпня в год. 9. рано з дому жалоби під ч. 477 Tonnelle Ave., до укр. греко-кат. церкви св. Петра і Павла при Ґрін і Сусекс вул., а відтак на цвинтар Holy Cross, Arlington, N. J. — Проситься всіх членів нашого товариства, вільних від праці взяти участь у похороні. В. Й. П.!

В. Кушнір, секр.

Дня 4 серпня 1947 р., помер

АНДРІЙ СТАРАНКА,

довголітній член 10 відділу У. Н. Союзу в Ансонії, Конн.

Покійний походив з села Бортне Зах. Україна, оставив у смутку доньку Марію і сина Петра.

Похорон відбувся 6 серпня з погребового заведення п. Адзіми до укр. катол. церкви св. Апп. Петра і Павла при участи родини. В. Й. П.

Г. Рубас, секр.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРІҐЕНТА

Укр. гр.-католицька парохія св. Йосафата в Рочестер, Н. Й., пошукує Дяковчителя, щоб умів добре провадити хором, давати представлення концерти. Місце до обняття від 1-го вересня 1947 р. Платня згідно з умовою. Голоситись до:

ST. JOSAPHAT CHURCH
303 Hudson Avenue
ROCHESTER 5, N. Y.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую
ДАНИЛА ДАЩАКА

З Ляшок Долішних, повіт Бібрка. Маю два листи від його дочки з Франції:

HARRY STOYAKEVITCH
178 Chamberlin Avenue
Hightstown, N. J.

ЯКИМІВ ПАРАСКЕВИЮ та СОЙКА АНАСТАЗІЮ з дому Якимів і села Перестівки пошукує брат Василь Стець із села Сторонибаби. Адреса: (13 a) Erlangen, Bayern. Rathsbergerstrasse 23, Germany, U. S. Zone.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН, ч. 1663. Память повернулася.

Коли Зорг замірився своєю смертельною списою, Тарзан пхнув насильно Джену до дверей.

Списа пролетіла попри Джену без шкоди, а зате пришпилила одну Зоргову невільницю до стіни.

Стара жінка заверещала з болю, а серед того голова Джени вдарила в одвірки дверей. „Тарзане" застогнала вона і впала на долівку.

Коли Тарзан нахилився над нею без страху, Джена знову вистогнала його імя. Несподівано повернулася Тарзанові память.